

תולדות עם ישראל בדורות האחרונים

לבתי ספר דתיים

יחידות ו'+ט'

יחידת לימוד אחת

הוראות לנבחן

א. משך הבחינה: שעתיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.

פרק ראשון	—	(25 × 1)	—	25	נקודות
פרק שני	—	(25 × 1)	—	25	נקודות
פרק שלישי	—	(15 × 2)	—	30	נקודות
פרק רביעי	—	(4 × 5)	—	20	נקודות
סה"כ	—		—	100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראה מיוחדת: הבא בתשובותיך עובדות, ואל תסתפק בהערכות כלליות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב בטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

ה ש א ל ו ת

פרק ראשון (25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 1-3.

1. המדינה שבדרך

- א. הסבר שניים מהאינטרסים שהיו לבריטניה בפרסום הצהרת בלפור. (8 נקודות)
- ב. הסבר מהו משטר המנדט.
פרט שתי התחייבויות של ממשלת בריטניה כלפי היהודים, על פי טופס המנדט.
(9 נקודות)
- ג. ציין את שמותיהם של שניים מהמוסדות הלאומיים של היישוב היהודי בתקופת המנדט, וכתוב איזה תפקיד ב"מדינה שבדרך" מילא כל מוסד שציינת. (8 נקודות)

2. העליות לארץ

- א. ציין שני הבדלים בין ההרכב החברתי-הכלכלי של אנשי העלייה השנייה והשלישית לבין ההרכב החברתי-הכלכלי של אנשי העלייה הרביעית והחמישית. (10 נקודות)
- ב. בתקופת העלייה הרביעית והחמישית הקימו אנשים דתיים מושבים וקיבוצים.
הסבר את האידיאולוגיה שהביאה להקמתם. (8 נקודות)
- ג. הצג שתיים מהתרומות לפיתוח היישוב היהודי בארץ, שתרמו העולים מגרמניה בעלייה החמישית. (7 נקודות)

3. היחסים בין המחתרות

- א. הצג את העמדה של אצ"ל ואת העמדה של לח"י כלפי בריטניה, במלחמת העולם השנייה (עד 1944). (8 נקודות)
- ב. הצג שני גורמים להידרדרות היחסים בין ההגנה לאצ"ל ולח"י לאחר הכרזת ה"מרד" של אצ"ל, ינואר 1944. (8 נקודות)
- ג. הצג את הרקע המדיני להקמת "תנועת המרי העברי", ופרט שתיים מפעולותיה. (9 נקודות)

פרק שני (25 נקודות)

ענה על אחת מהשאלות 4-6.

4. הקשר בין מהלך המלחמה לגורל היהודים

- א. בעקבות הסכם ריבנטרופ-מולוטוב חולקה פולין בין רוסיה לגרמניה. הסבר כיצד השפיעה חלוקה זו על גורל יהודי פולין, עד 1941. (8 נקודות)
- ב. הצג שני מניעים של הגרמנים לכיבוש ברית המועצות (יוני 1941), והסבר את המפנה במדיניות של הנאצים כלפי היהודים עם הכיבוש. (9 נקודות)
- ג. הסבר את הקשר בין מהלך המלחמה ובין "מצעדי המוות". (8 נקודות)

5. עמידת היהודים

- א. "שאוהו בגאון – את הטלאי הצהוב" (רוברט וולטש, אפריל 1933). מה הייתה הכוונה של וולטש בקריאה זו, ומה היה הרקע לקריאתו? (9 נקודות)
- ב. הצג שני מאפיינים דומים של המרידות בגטאות השונים, והצג מאפיין אחד המייחד את מרד גטו ורשה. (9 נקודות)
- ג. "ניסיון חיי המַחנה מורה לנו כי יש בידי האדם חופש בחירת פעולה". (ויקטור פרנקל, האדם מחפש משמעות, עמ' 85). הסבר אמירה זו על פי מציאות החיים במחנות. (7 נקודות)

6. יחס העולם לגורל יהודי אירופה בשנים 1938-1945

- א. הצג שני טיעונים שהועלו בוועידת אוויאן (1938) בנוגע לקליטת פליטים. כיצד פירשו הנאצים את תוצאות הוועידה? (12 נקודות)
- ב. בתום המלחמה היו שטענו שבנות הברית פעלו למען יהודי אירופה מעט מדי ומאוחר מדי. הסבר עמדה זו באמצעות שתי דוגמאות. (7 נקודות)
- ג. הצג שני מניעים של "חסידי אומות העולם" להצלת יהודים, וציין שניים מהקשיים שהיו להם בהצלת יהודים. (6 נקודות)

פרק שלישי (30 נקודות)

ענה על שתיים מהשאלות 7-10 (לכל שאלה – 15 נקודות).

7. הסבר שתי סיבות לתמורות שחלו ב"יישוב הישן" במחצית השנייה של המאה ה-19, והצג שתי תמורות כאלה.
8. מה היה החידוש של תנועת "חיבת ציון"?
הבא שני הסברים להצטרפות של רבנים לתנועה זו.
9. הצג את שתי העמדות שהיו ביישוב היהודי בנוגע ליישובים המבודדים בגליל העליון (תל חי 1920), והבא נימוק אחד לכל עמדה (סך הכול שני נימוקים).
10. כתוב שני הבדלים בין מפת שביתת הנשק ב-1949 ובין מפת החלוקה בנובמבר 1947.

פרק רביעי (20 נקודות)

כתוב בקצרה על חמישה מהמושגים ומהשמות 11-18 (לכל מושג/שם – 4 נקודות).

- | | |
|---------------------|----------------|
| 11. חכם באשי | 15. "פאטריה" |
| 12. "אוטואמנסיפציה" | 16. פרשת ביריה |
| 13. פולמוס השמיטה | 17. "אנשלוס" |
| 14. ניל"י | 18. משטר וישי |

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך התרבות והספורט